

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-583/22 PPU – 1

Sprawa C-583/22 PPU

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

7 września 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bundesgerichtshof (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

29 czerwca 2022 r.

Oskarżony:

MV

BUNDESGERICHTSHOF (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy)

POSTANOWIENIE

[...]

z dnia

29 czerwca 2022 r.

w sprawie karnej

przeciwko

MV, urodzonemu 21 stycznia 1958 r. w St. Chamond (Francja),

oskarżonemu o zgwałcenie w typie kwalifikowanym

inny uczestnik postępowania:

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (federalny prokurator generalny przy federalnym trybunale sprawiedliwości, Niemcy) [...]

I izba karna Bundesgerichtshof (zwana dalej „sądem odsyłającym”) postanowiła w dniu 29 czerwca 2022 r.:

[...] Na podstawie art. 267 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej przedkłada się do rozstrzygnięcia w trybie prejudycjalnym następujące pytania dotyczące wykładni decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 220, s. 32):

1. Czy w świetle zasady równego traktowania wynikającej z art. 3 ust. 1 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW i przy uwzględnieniu art. 3 ust. 5 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW w sytuacji uzasadniającej orzeczenie kary łącznej na podstawie wyroków skazujących wydanych w Niemczech i w innym państwie członkowskim Unii można za przestępstwo popełnione na terytorium krajowym orzec karę także wtedy, gdyby hipotetyczne uwzględnienie kary orzeczonej w innym państwie członkowskim prowadziło do przekroczenia dopuszczalnego na podstawie prawa niemieckiego maksymalnego wymiaru kary łącznej obejmującej ograniczone czasowo kary pozbawienia wolności?
2. W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

Czy uwzględnienie kary orzeczonej w innym państwie członkowskim, przewidziane w art. 3 ust. 5 zdanie drugie decyzji ramowej 2008/675/WSiSW, powinno nastąpić w taki sposób, aby negatywny skutek wynikający z braku możliwości wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym, został – zgodnie z określonymi w prawie niemieckim zasadami określania wymiaru kary łącznej – konkretnie wykazany i uzasadniony na etapie określania wymiaru kary za przestępstwo popełnione na terytorium krajowym?

[...][Informacje o postępowaniu krajowym]

Uzasadnienie:

- 1 Sąd odsyłający ma rozpoznać skargę rewizyjną wniesioną przez oskarżonego od wyroku Landgericht Freiburg im Breisgau (sądu krajowego we Fryburgu Bryzgowijskim, Niemcy), który skazał oskarżonego na karę sześciu lat pozbawienia wolności za zgwałcenie w typie kwalifikowanym.

I.

- 2 1. Postępowanie w przedmiocie wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym opiera się na następującym stanie faktycznym, ustalonym przez Landgericht:
- 3 a) W dniu 10 października 2003 r. około godziny 00:30 na terenie kampusu Uniwersytetu we Fryburgu Bryzgowijskim (Republika Federalna Niemiec) oskarżony wymusił nożem uległość na 20-letniej studentce i wywiózł ją pojazdem do położonego na uboczu obszaru leśnego. Odbывał z nią tam w pojeździe wbrew jej woli przez kilka godzin analne i waginalne stosunki seksualne. Około godziny 4:45 studentce udało się uciec.
- 4 b) Oskarżony jest obywatelem francuskim; nie był wcześniej karany w Republice Federalnej Niemiec. Francuski rejestr karny zawiera 25 wpisów dotyczących jego osoby. Pięć wymienionych poniżej wyroków skazujących zostało wydanych po popełnieniu w dniu 10 października 2003 r. czynu będącego przedmiotem postępowania. Dotyczą one czynów popełnionych przez oskarżonego we Francji w okresie od sierpnia 2002 r. do września 2003 r.
- 5 W dniu 30 września 2004 r. oskarżony został skazany przez Tribunal de grande instance Gueret (sąd wielkiej instancji w Gueret) na karę dwóch lat pozbawienia wolności.
- 6 Cour d'assises du Loir-et-Cher (sąd przysięgłych dla departamentu Loir-et-Cher) w Blois w wyroku z dnia 29 lutego 2008 r. wymierzył oskarżonemu karę 15 lat pozbawienia wolności. Kara ta objęła kary orzeczone w kolejnych wyrokach skazujących oskarżonego, a mianowicie w wyroku Cour d'assises de Loire-Atlantique (sądu przysięgłych dla departamentu Loara Atlantycka) w Nantes z dnia 16 maja 2008 r., skazującym oskarżonego na karę pozbawienia wolności w wymiarze 6 lat, oraz w wyroku Cour d'appel de Grenoble (sądu apelacyjnego w Grenoble) z dnia 23 kwietnia 2012 r., skazującym go na karę pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy.
- 7 Ostatni ze skazujących wyroków został wydany w dniu 24 stycznia 2013 r. przez Cour d'assises du Maine-et-Loire (sąd przysięgłych dla departamentu Maine i Loara) w Angers, który skazał oskarżonego na kolejną karę pozbawienia wolności w wymiarze 7 lat.
- 8 c) W dniu 20 października 2003 r. na podstawie francuskiego nakazu aresztowania oskarżony został zatrzymany w Holandii i po prawie siedmiu miesiącach aresztu ekstradycyjnego przekazany do Francji 17 maja 2004 r. Odbывał tam karę pozbawienia wolności nieprzerwanie do 23 lipca 2021 r.; z wymienionych kar pozbawienia wolności wykonano 17 lat i 9 miesięcy. Następnie oskarżony został przekazany władzom niemieckim; od 23 lipca 2021 r. przebywa w areszcie śledczym w Republice Federalnej Niemiec na podstawie nakazu aresztowania wydanego w dniu 23 lipca 2004 r. przez Amtsgericht Freiburg im Breisgau (sąd rejonowy we Fryburgu Bryzgowijskim).
- 9 2. Ustalając wymiar kary, Landgericht Freiburg im Breisgau obrał za punkt wyjścia jako odpowiadającą winie karę siedmiu lat, a ponieważ nie jest możliwe

wymierzenie kary łącznej w wyroku łącznym obejmującym kary orzeczone przez sądy francuskie wymienione w pkt 1.1. b), zmniejszył wymiar kary o jeden rok w celu skorygowania związanego z tym negatywnego skutku. Dlatego też Landgericht orzekł w rozpatrywanej sprawie karę sześciu lat pozbawienia wolności.

- 10 3. Oskarżony wnosi skargę rewizyjną przeciwko skazującemu go wyrokowi, podnosząc zarzut naruszenia prawa materialnego.

II.

- 11 W opinii sądu odsyłającego dla rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi rewizyjnej konieczne jest udzielenie odpowiedzi na zadane pytania. Przedstawia je zatem, zgodnie z art. 267 ust. 3 TFUE, do rozstrzygnięcia w trybie prejudycjalnym Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 12 1. Właściwe ramy prawne są następujące:
- 13 A) Prawo Unii
- 14 W kontekście pytań prejudycjalnych istotne na gruncie prawa Unii są art. 3 ust. 1 i 5 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW, określającej warunki, zgodnie z którymi w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie w jednym z państw członkowskich uwzględniane są uprzednie wyroki skazujące dotyczące innych zdarzeń, zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich. (zob. art. 1 ust. 1 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW).
- 15 Artykuł 3 ust. 1 decyzji ramowej nakazuje, by uwzględnione zostały uprzednie wyroki skazujące, zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich i dotyczące innych zdarzeń w zakresie, w jakim uwzględniane są uprzednie krajowe wyroki skazujące, oraz by wiązały się z nimi skutki prawne równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi.
- 16 Zgodnie z art. 3 ust. 5 zdanie pierwsze decyzji ramowej 2008/675/WSiS, jeżeli przestępstwo, w którego sprawie toczy się nowe postępowanie, zostało popełnione zanim zapadł uprzedni wyrok skazujący lub zanim został on w pełni wykonany, art. 3 ust. 1 decyzji ramowej nie skutkuje zobowiązaniem państw członkowskich do stosowania przepisów krajowych dotyczących wydawania wyroków, których zastosowanie do zagranicznych wyroków skazujących skutkowałoby ograniczeniem dla sędziego przy wydawaniu wyroku w nowym postępowaniu; jednakże państwa członkowskie dopilnowują, aby ich sądy mogły w inny sposób uwzględniać w takich sprawach uprzednie wyroki skazujące zapadłe w innych państwach członkowskich (art. 3 ust. 5 zdanie drugie decyzji ramowej 2008/675/WSiSW).
- 17 Powinna zostać potwierdzona zasada, zgodnie z którą wyrok skazujący zapadły w innych państwach członkowskich powinien w danym państwie członkowskim

wiązać się ze skutkami równoważnymi skutkom wynikającym z wyroków skazujących wydanych przez jego własne sądy zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są w prawie krajowym za skutki faktyczne czy proceduralne lub materialne skutki prawne; obowiązek uwzględniania uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich istnieje wyłącznie w takim zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące (motyw 5 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW).

- 18 b) Prawo krajowe (niemieckie)
- 19 Przepisy właściwe dla wymierzania kary łącznej obejmującej kilka kar jednostkowych zawarte są w niemieckim Strafgesetzbuch (kodeksie karnym, zwanym dalej „StGB”) w §§ 53–55.
- 20 Paragraf 53 StGB (realny zbieg przestępstw) stanowi w ust. 1:
 „1. Jeżeli sprawca popełnił kilka przestępstw, podlegających łącznemu osądzeniu, a przez to zostaje orzeczonych kilka kar pozbawienia wolności lub kilka grzywien, wymierza się karę łączną”.
- 21 Paragraf 54 StGB (wymierzanie kary łącznej) zawiera w ust. 1 i 2 następujące regulacje:
 „1. Jeżeli jedną z orzeczonych kar jednostkowych jest kara dożywotniego pozbawienia wolności, jako karą łączną wymierza się karę dożywotniego pozbawienia wolności. W pozostałych przypadkach orzeka się karę łączną poprzez zaostrenie wymiaru najsurowszej z orzeczonych kar, a przy karach różnego rodzaju poprzez zaostrenie wymiaru kary najsurowszej ze względu na jej charakter. Poddaje się przy tym całościowej ocenie osobę sprawcy i poszczególne przestępstwa.
 2. Kara łączna musi być łagodniejsza od sumy kar jednostkowych. Nie może ona przekraczać 15 lat w przypadku ograniczonych czasowo kar pozbawienia wolności, a w przypadku grzywny – 720 stawek dziennych”.
- 22 Paragraf 55 StGB (wymierzanie kary łącznej w wyroku łącznym) przewiduje w ust. 1:
 „1. Przepisy §§ 53 i 54 stosuje się również, jeżeli osoba skazana prawomocnym wyrokiem – przed wykonaniem, przedawnieniem lub darowaniem orzeczonej wobec niej kary – zostaje skazana za inne przestępstwo, które popełniła przed zapadłym wcześniej wyrokiem skazującym. Za zapadły wcześniej wyrok skazujący uznaje się wyrok wydany we wcześniejszym postępowaniu, w którym po raz ostatni można było poddać ocenie ustalenia faktyczne leżące u podstaw skazania”.

- 23 2. Od odpowiedzi na pytania prejudycjalne zależy rozstrzygnięcie w przedmiocie skargi rewizyjnej wniesionej przez oskarżonego.
- 24 a) W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego:
- 25 Kwestia, czy wobec oskarżonego może jeszcze – poza karami orzeczonymi we Francji – zostać orzeczona dalsza podlegająca wykonaniu kara pozbawienia wolności za będące przedmiotem postępowania zgwałcenie w Niemczech, zależy od wykładni zasady równego traktowania krajowych wyroków skazujących i wyroków skazujących wydanych w innych państwach członkowskich, ujętej w art. 3 ust. 1 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW („równoważne skutki prawne”) w związku z art. 3 ust. 5 zdanie pierwsze tejże decyzji ramowej.
- 26 aa) Wymienione w punkcie 1.1. b) kary orzeczone we francuskich wyrokach skazujących, gdyby potraktować je jak niemieckie wyroki skazujące, w zasadzie kwalifikowałyby się do połączenia ich w karę łączną; mogłyby zostać połączone w jednym wyroku skazującym, gdyż zgwałcenie będące przedmiotem obecnego postępowania zostało dokonane, zanim zapadły francuskie wyroki skazujące. Tak więc w przypadku stosowania niemieckiego prawa karnego należałoby zgodnie z § 55 ust. 1 StGB wymierzyć karę łączną w wyroku łącznym. Zgodnie z § 55 ust. 1 StGB sąd rozpoznający sprawę co do istoty zobligowany jest do wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym, jeżeli przed wykonaniem, przedawnieniem lub darowaniem kary orzeczonej wobec danej prawomocnie skazanej osoby zostanie ona skazana za inne przestępstwo kwalifikujące się do objęcia karą łączną. Sąd rozpoznający sprawę co do istoty stosuje § 55 StGB obligatoryjnie, jeśli zachodzą ku temu przesłanki (por. chociażby BGH, postanowienie z dnia 7 kwietnia 2020 r. – 3 StR 630/19, pkt. 2, ECLI:DE:BGH:2020:070420B3STR630.19.0).
- 27 Przy określaniu wymiaru łącznej kary pozbawienia wolności należałoby jednak zgodnie z § 54 ust. 2 zdanie drugie StGB mieć na uwadze górną granicę 15 lat; oznacza to, że wprawdzie za zgwałcenie będące przedmiotem postępowania można by wymierzyć karę jednostkową, ale w wyniku uwzględnienia tejże kary jednostkowej – w przypadku określania na nowo wymiaru kary łącznej – trzeba by pozostać przy karze łącznej 15 lat, a tym samym nie byłoby możliwe dalsze wykonywanie kary. Maksymalny dopuszczalny przez prawo niemieckie wymiar ograniczonej czasowo łącznej kary pozbawienia wolności zostałby osiągnięty już w skazującym na 15 lat pozbawienia wolności wyroku wydanym przez Cour d’assises du Loir-et-Cher w Blois w dniu 29 lutego 2008 r.
- 28 Wymierzenie kary łącznej z uwzględnieniem kar orzeczonych za granicą nie jest jednak możliwe, gdyż w wyniku związanej z tym ingerencji w moc prawną obcego wyroku skazującego oraz w autonomię obcego państwa w zakresie wykonywania orzeczonych kar, tego rodzaju wymierzanie kary łącznej jest na gruncie prawa międzynarodowego niedopuszczalne (stała linia orzecznicza; por. BGH, postanowienia z dnia 4 lipca 2018 r. – 1 StR 599/17, pkt. 5,

ECLI:DE:BGH:2018:040718B1STR599.17.0 oraz z dnia 23 kwietnia 2020 r. – 1 StR 15/20, pkt. 13, ECLI:DE:BGH:2020:230420B1STR15.20.0).

- 29 bb) Z uwagi na brak możliwości wymierzenia kary łącznej w przypadku krajowego wyroku skazującego i wyroku skazującego pochodzącego z innego państwa członkowskiego art. 3 ust. 1 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW zobowiązuje państwa członkowskie do dopilnowania, by w nowym postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie uwzględnione zostały z jednej strony uprzednie wyroki skazujące, zapadłe w innych państwach członkowskich i dotyczące innych zdarzeń w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są uprzednie krajowe wyroki skazujące, oraz by z drugiej strony wiązały się z nimi skutki prawne – faktyczne, proceduralne lub materialne – równoważne skutkom wiążącym się na mocy prawa krajowego z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma to na celu niedopuszczenie do tego, by dana osoba była traktowana w mniej korzystny sposób, niż gdyby uprzedni wyrok skazujący był wyrokiem krajowym (TSUE, wyrok z dnia 15 kwietnia 2021 r. – C-221/19, pkt. 49, 50, 57, 58, ECLI:EU:C:2021:278; podobnie też TSUE, wyrok z dnia 21 września 2017 r. – C-171/16, pkt. 26, ECLI:EU:C:2017:710 oraz TSUE, wyrok z dnia 5 lipca 2018 r. – C-390/16, pkt. 28, ECLI:EU:C:2018:532). Jednakże zgodnie z art. 3 ust. 5 zdanie pierwsze decyzji ramowej 2008/675/WSiSW jej art. 3 ust. 1 nie skutkuje zobowiązaniem państw członkowskich do stosowania przepisów krajowych dotyczących wydawania wyroków, których zastosowanie do zagranicznych wyroków skazujących skutkowałoby ograniczeniem dla sędziego przy wydawaniu wyroku w nowym postępowaniu.
- 30 cc) W związku z tym zdaniem sądu odsyłającego wymierzenie kary za czyn będący przedmiotem postępowania byłoby dopuszczalne tylko wtedy, gdyby art. 3 ust. 5 zdanie pierwsze decyzji ramowej 2008/675/WSiSW należało interpretować w ten sposób, że ujęta w art. 3 ust. 1 decyzji ramowej zasada równego traktowania nie wywołuje skutków (między innymi) w przypadku, gdyby hipotetyczne uwzględnienie kary orzeczonej w innym państwie członkowskim prowadziło do przekroczenia górnej granicy 15 lat (ograniczonej czasowo) łącznej kary pozbawienia wolności, określonej w § 54 ust. 2 zdanie drugie StGB. Wykładnię taką trudno jednak uznać za oczywistą, gdyż sprzeciwia się ona zasadniczemu celowi art. 3 ust. 1 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW oraz przywołanym wcześniej orzeczeniom Trybunału w tym zakresie, w jakim wbrew uregulowanej tam zasadzie równego traktowania dopuszczalne byłoby przekroczenie określonej w § 54 ust. 2 zdanie drugie StGB górnej granicy kary.
- 31 b) W przedmiocie drugiego pytania prejudycjalnego:
- 32 W razie udzielenia przez Trybunał odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie prejudycjalne istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, jakie musi podjąć sąd odsyłający, jest to, czy przewidziane w art. 3 ust. 5 zdanie drugie decyzji ramowej 2008/675/WSiSW uwzględnienie kary orzeczonej w innym państwie

członkowskim ma być dokonywane w taki sposób, aby negatywny skutek dla określenia wymiaru kary za przestępstwo krajowe, wynikający z braku możliwości wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym, został konkretnie wykazany i uzasadniony.

- 33 aa) Zgodnie z art. 3 ust. 5 zdanie pierwsze decyzji ramowej 2008/675/WSiSW państwa członkowskie dopilnowują, by ich sądy mogły w inny sposób uwzględniać uprzednie wyroki skazujące zapadłe w innych państwach członkowskich w sytuacjach określonych w art. 3 ust. 5 zdanie pierwsze tejże decyzji ramowej. Przy transpozycji decyzji ramowej 2008/675/WSiSW do prawa niemieckiego ustawodawca niemiecki nie dostrzegł potrzeby objęcia nią art. 3 decyzji ramowej; uzasadnił to tym, że stanowisko, zgodnie z którym wcześniejsze zagraniczne wyroki skazujące nie mogą być wprowadzić formalnie uwzględnione przy wymierzaniu kary (poprzez wymierzenie kary łącznej w wyroku łącznym), ale zarazem nie powinno to rodzić dla osoby skazanej możliwie żadnych negatywnych skutków, znajduje odzwierciedlenie w instytucji łagodzenia nadmiernej surowości, praktykowanego przez sądy w Niemczech również w odniesieniu do wcześniejszych zagranicznych wyroków skazujących [...].
- 34 Zgodnie z uwzględnionym w tym zakresie dotychczasowym orzecznictwem Bundesgerichtshof (federalnego trybunału sprawiedliwości) negatywny skutek, wynikający z braku możliwości wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym obejmującym wyroki skazujące wydane w innych państwach członkowskich, jest w granicach swobody kształtowania kary, przysługującej sądowi rozpoznającemu sprawę co do istoty, systemowo brany pod uwagę w drodze – nieokreślanego konkretną wartością liczbową – łagodzenia nadmiernej surowości (por. ostatnio BGH, postanowienie z dnia 26 stycznia 2022 r. – StR 461/21, ECLI:DE:BGH:2022:260122B3STR461.21.0). Uznaje się przy tym w konsekwencji za wystarczające, aby sąd rozpoznający sprawę co do istoty przy określaniu nowego wymiaru kary uwzględnił – obok innych mających zastosowanie czynników wymiaru kary – brak możliwości wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym jako okoliczność przemawiającą na korzyść osoby oskarżonej.
- 35 bb) Owa praktyka orzecznicza nie realizuje jednakże w wystarczającym stopniu dyspozycji §§ 54 i 55 StGB i przepisów decyzji ramowej 2008/675/WSiSW. Zachodzi bowiem niebezpieczeństwo, że łagodzenie nadmiernej surowości pozostanie pustą deklaracją. Sąd odsyłający uważa zatem za kwestię domagającą się wyjaśnienia i o istotnym znaczeniu dla mającego zapaść rozstrzygnięcia, czy art. 3 ust. 1 i 5 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW należy interpretować w ten sposób, że negatywny skutek, wynikający z niemożności orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym obejmującej wcześniejsze wyroki skazujące wydane w innych państwach członkowskich oraz kary wymierzone przez sądy krajowe, powinien być konkretnie wykazany w drodze hipotetycznego uwzględnienia kary orzeczonej w innym państwie członkowskim oraz dokładniej uzasadniony co do jego wielkości.

- 36 cc) Sąd odsyłający stoi na stanowisku, że jedynie przejrzyste uzasadniona i wyrażona konkretną wartością liczbową korekta negatywnego skutku czyni zadość treści normatywnej art. 3 ust. 1 i 5 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW.
- 37 Z przytoczonego powyżej orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego decyzji ramowej 2008/675/WSiSW wynika, że sposób uwzględniania wcześniejszych wyroków skazujących pochodzących z innych państw członkowskich powinien być jak najbardziej zbliżony do sposobu uwzględniania wcześniejszych krajowych wyroków skazujących. W celu maksymalnego zbliżenia się do sposobu określania wymiaru kary łącznej – w tym także w ramach wyroku łącznego – który zgodnie z prawem niemieckim polega na wymierzeniu wyrażonej konkretną wartością liczbową kary łącznej na podstawie także jasno określonych wartościami liczbowymi kar jednostkowych poprzez zaostrenie wymiaru najwyższej z nich (§§ 54, 55 StGB), konieczne jest zdaniem sądu odsyłającego dokładne wykazanie negatywnego skutku wynikającego z braku możliwości wymierzenia kary łącznej oraz pomniejszenie o jego wartość kary (łącznej), która ma być wymierzona w nowym postępowaniu. Sytuacja ta – odpowiadająca § 55 ust. 1 zdanie pierwsze StGB – różni się także znacząco od innych przypadków z zamkniętym stanem faktycznym (jak np. w wypadku kar w pełni wykonanych), w których wystarczy niewyrażone konkretną wartością liczbową złagodzenie nadmiernej surowości, ponieważ wydanie wyroku łącznego nie jest już możliwe.
- 38 W przypadku wyroków skazujących pochodzących z różnych państw – w przeciwieństwie do przypadków ograniczonych do krajowych wyroków skazujących – kara objęta karą łączną nie przestaje istnieć jako samoistne rozstrzygnięcie podlegające wykonaniu (por. BGH, postanowienie z dnia 26 stycznia 2022 r. – 3 StR 461/21, pkt. 9 i nast., w szczególności pkt. 14, ECLI:DE:BGH:2022:260122B3STR461.221, również w odniesieniu do faktu, że decyzja ramowa 2008/675/WSiSW nie wymaga w sposób bezwzględny, aby podejmowana korekta negatywnego skutku była dokładnie określona wartością liczbową); jednakże przejrzyste uzasadnienie korekty negatywnego skutku oraz jej wyrażenie wartością liczbową wydają się niezbędne ze względu na transparentność, w szczególności jednak w celu umożliwienia kontroli przez sąd rewizyjny procesu wymierzania kary jako istotnego elementu rozstrzygnięcia podjętego przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty.
- 39 Przemawia za tym zwłaszcza m.in. to, że określanie wymiaru kary łącznej – jak wynika z § 54 ust. 1 zdanie trzecie StGB – stanowi odrębny, charakterystyczny dla instytucji kary łącznej akt wymierzania kary (stała linia orzecznicza; por. BGH, postanowienie z dnia 12 listopada 2019 r. – 1 Str 415/19, pkt. 3, ECLI:DE:BGH:2019:121119B1STR415.19.0; wyrok z dnia 24 sierpnia 2016 r. – 2 StR 504/15, pkt. 20, ECLI:DE:BGH:2016:240816U2STR504.15.0; w każdym z orzeczeń więcej odniesień). Wymogu tego nie można spełnić przez samo zastosowanie nieokreślonego wartością liczbową złagodzenia nadmiernej surowości jako zwykłego czynnika wymiaru kary działającego na korzyść oskarżonego choćby z tego powodu, że wymiaru tego złagodzenia w żaden sposób

nie można zweryfikować, wobec czego istotny element rozstrzygnięcia sądu orzekającego co do istoty jest w rezultacie wyjęty spod kontroli sądu rewizyjnego.

- 40 dd) W ocenie sądu odsyłającego konkretny sposób, w jaki sąd rozpoznający sprawę co do istoty określa wymiar korekty negatywnego skutku, mieści się w zakresie jego swobody orzeczniczej. Może on albo bezpośrednio przy ustalaniu wymiaru nowej kary – określając wartość liczbową podlegającej redukcji części kary – wziąć pod uwagę fakt, że niemożliwe jest wymierzenie kary łącznej uwzględniającej wcześniejszą karę, albo też obrać za punkt wyjścia utworzoną z uwzględnieniem kary zagranicznej „hipotetyczną karę łączną” i pomniejszyć ją o karę zagraniczną. Wymaga się jedynie, aby dokonał stosownej korekty oraz w sposób przejrzysty ją uzasadnił i określił jej wielkość wartością liczbową w uzasadnieniu wyroku – analogicznie do sposobu wymierzania kary łącznej zgodnie z §§ 54, 55 StGB.
- 41 ee) W rozstrzygnięciu dotyczącym wymiaru kary Landgericht nie wziął pod uwagę, że wymierzenie kary sześciu lat pozbawienia wolności skutkuje de facto przekroczeniem przewidzianej w prawie niemieckim dla kary łącznej górnej granicy 15 lat pozbawienia wolności; nie wskazał on również w innej części wyroku właściwych kryteriów, wedle których uwzględnił wyroki skazujące wydane w innych państwach członkowskich zgodnie z art. 3 ust. 5 zdanie drugie decyzji ramowej 2008/675/WSiSW, w konsekwencji czego można mieć wątpliwości, czy wymogi prawa Unii zostały spełnione w wystarczającym stopniu.
- 42 c) Wykładnia decyzji ramowej 2008/675/WSiSW jest wyłączną kompetencją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nie rozstrzygał on jeszcze tej kwestii, nie zachodzi więc sytuacja „*acte éclairé*”. Wykładnia nie jest też tak oczywista, by w rozumieniu „*acte clair*” nie pozostawiała ona miejsca na jakiegokolwiek racjonalne wątpliwości (w sprawie przesłanek oczywistości zob. TSUE, wyrok z dnia 6 października 1982 r. – sprawa C-283/81, CILFIT, Zb. 1982, s. 3415, EU:C:1982:335).
- 43 [...] [Informacje o postępowaniu krajowym]

III.

- 44 Sąd odsyłający wnosi, aby na podstawie art. 53 § 3 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z art. 267 ust. 4 TFUE w przedmiocie postępowania prejudycjalnego rozstrzygnąć w pierwszej kolejności. Pytania prejudycjalne mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia toczącej się sprawy karnej, w kontekście której w szczególności sposób zastosowanie znajduje wynikające z art. 5 ust. 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) prawo tymczasowo aresztowanego oskarżonego do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

[...] [Informacje o składzie orzekającym i sędzie niższej instancji].